

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט אבישי רובס, סגן נשיאה

התובע יהודה קוהן
ע"י ב"כ עוה"ד ע. מרדכי

נגד

נתבעים 1. עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ
2. אושרי ביטון
3. ערן נקמיאס
ע"י ב"כ עוה"ד ר. גפני

פסק דין

1. התביעה נשוא תיק זה עוסקת בדרישת התובע לחייב את הנתבעים לשלם לו סך 347,993 ₪, עקב הפרת הסכם מייסדים להקמת חברה, בטענה שלא עמדו בהתחייבותם להשקיע סכומים זהים בחברה.

2. התובע, פנסיונר, טען כי במהלך שנת 2011 הכיר את הנתבע מס' 2 (להלן "ביטון"), שהציג עצמו כאיש עסקים, בעל רשת מאפיות ובתי קפה וידע בניהול עסקים מסוג זה. לטענת התובע, ביטון סיפר לו שבכוונתו לפתוח בית קפה/מאפה על ציר מוריה בחיפה והוא מחפש שותף משקיע. התובע מצא עניין בהצעה והחליט להשקיע בהקמת בית קפה.

ביום 17.11.2011 הקימו השניים את חברת חיפה מוריה בע"מ, ח.פ. 51-4690585 (להלן "החברה המשותפת"). בעלי המניות בחברה המשותפת היו התובע והנתבעת מס' 1 (להלן "חברת עמית") בחלקים שווים ולכל אחד מהם הוקצו 100 מניות בערך נקוב של 1 ₪.

3. ביום 5.1.2012 חתמו התובע והנתבעת על הסכם (להלן "הסכם המייסדים"). ביטון והנתבע מס' 3 (להלן "נקמיאס") ערבו להתחייבויות חברת עמית על פי ההסכם.

התובע טען, כי הוסכם שמניות החברה המשותפת יחולקו בחלקים שווים בינו ובין חברת עמית, וביטון ישמש כנציג חברת עמית בחברה. בנוסף, סוכם כי יפתח חשבון בבנק מזרחי, בערבות התובע וחברת עמית, ותועמד בו הלוואה לטובת החברה המשותפת. זכויות החתימה בחשבון הוקנו לתובע ולביטון, בשם חברת עמית.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

- נטען, כי הצדדים הסכימו שהחברה המשותפת תנוהל ע"י ביטון, שיעבוד במקום במשך 6 חודשים, עד שיופעל העסק כראוי על ידי צוות קבוע. בנוסף, סוכם כי התובע וחברת עמית יעמידו לחברה המשותפת הלוואת בעלים בסך של 500,000 ₪. ככול שהסכום לא יספיק, יעמידו הצדדים בחלקים שווים כל סכום נוסף שיידרש. אם יסרב מי מהצדדים לעשות כן, ידולל חלקו במניות החברה.
4. התובע טען, כי במסגרת הסכם נוסף שחתמו הנתבעים באותו יום (5.1.2012), מכרו הנתבעים לאחד בשם רוני שרון 10% ממניות החברה המשותפת, בתמורה לסך של 100,000 ₪, וזאת ללא ידיעת התובע או הסכמתו.
5. נטען, כי הצדדים שכרו מבנה ברחוב מוריה 46 והחלו בהקמת עסק בית הקפה. התובע הבהיר, כי לאחר שסוכמו עקרונות הסכם המייסדים, וטרם החתימה על ההסכם, הודיע לו ביטון ששכר את הנכס במוריה 46 והסביר לו, שיש לשלם לשוכר הקיים דמי פינוי בסך של כ - 400,000 ₪. התובע הסכים לכך והעביר לביטון, ולאחר מכן לחשבון משותף שנפתח טרם הקמת החברה, סך כולל של 250,000 ₪ בארבע העברות בנקאיות. סכום זה קוזז מהתחייבות התובע להעביר לחברה המשותפת סך של 500,000 ₪, לאחר הקמתה.
6. התובע טען, כי מאז יום 27.10.2011 ועד ליום 10.1.2013 העביר לחברה המשותפת סך של 1,189,800 ₪. הוא בקש לתמוך טענותיו בתדפיסי חשבון בנק ואישור ר"ח החברה המשותפת. התובע הוסיף, כי הכספים הועברו לחברה המשותפת על פי הוראות ביטון, תוך הסתמכות על דבריו והתחייבויותיו להפקיד סכומים זהים הדרושים לשיפור המושכר, קניית ציוד, הקמת בית קפה ותפעולו.
7. ביום 1.6.2012 נפתח בית הקפה. לצורך תפעול שוטף של בית הקפה המשיך ביטון לדרוש מהתובע להפקיד כספים לכיסוי התחייבויות החברה המשותפת וחובותיה. התובע טען, כי הפקיד את חלקו, אך בדיעבד הסתבר לו שביטון ונקמיאס לא הפקידו את חלקה של חברת עמית, בהתאם.
8. התובע טען, כי באחד הימים הגיע לבקר בבית הקפה וגילה שחומרי גלם וציוד שהוזמנו למקום נלקחו לעסקים אחרים של ביטון ונקמיאס, אך החיוב נותר על החברה המשותפת. עניין זה עורר את חשדו, שנפל קורבן להונאה מצד ביטון ונקמיאס.
- בשלב זה, החל התובע לבדוק את חיובי החברה המשותפת וחשבונות הבנק שלה, אז התברר לו כי למרות התחייבות חברת עמית, ביטון ונקמיאס, הפקידו הנ"ל בחשבון החברה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

המשותפת סך של 400,000 ₪ בלבד. התובע פנה לנתבעים וביקש להסדיר את התחייבויותיהם ולהפקיד את הכספים בחשבון החברה המשותפת, אך בקשותיו נדחו בטענות סרק.

התובע הוסיף, כי ביום 4.11.2012 או בסמוך לכך, ולאחר שכבר הפקיד בחשבון החברה המשותפת סך של כ- 770,000 ₪, בעוד שהנתבעים הפקידו סך של 400,000 ₪ בלבד, נחתם הסכם בין הצדדים, לפיו ייטלו הלוואה בסך 150,000 ₪ מבנק מזרחי. הבנק דרש שבתמורה להלוואה יעמיד התובע בטוחות. לפיכך, נערך בין הצדדים הסכם לפיו, התובע יערוב להלוואה בבנק מזרחי ואילו הנתבעים יערבו לתובע. כחלק מהערבויות חתמו ביטון ונקמיאס על שטר חוב בסך 100,000 ₪ לטובת התובע. נקמיאס חתם בנוסף על שטר חוב בסך 50,000 ₪. עוד הובטח לתובע, כי ביטון ישעבד לטובתו דירה שקיבל בירושה, אך טרם נרשמה על שמו.

חרף ההלוואה, יתרת החובה בחשבון החברה המשותפת גדלה והגיעה לסך של 270,000 ₪. בשלב זה, איים הבנק כי יפסיק את הפעילות בחשבון. בנסיבות שנוצרו, הוסכם שהתובע יפרע סך של 120,000 ₪ מהאשראי ואילו הנתבעים ייקחו על עצמם הלוואה בסך של 150,000 ₪, אותה יפרעו בתשלומים. בהתאם, נטלו הנתבעים בחודש נובמבר 2012 הלוואה בסך של 150,000 ₪.

9. בחודש מרץ 2013 נסגרה החברה המשותפת כשהיא מותירה אחריה חובות. מבדיקה שערך התובע עם רו"ח של החברה המשותפת, התברר שהוא הפקיד בחשבון החברה המשותפת סך של 1,189,800 ₪, בעוד שהנתבעים הפקידו סך של 400,000 ₪ בלבד ובצירוף הלוואה שנטלו - סך של 550,000 ₪. התובע הדגיש, כי לאחר סגירת החברה שילם חובות נוספים וסך הכספים שהשקיע בחברה המשותפת הסתכם ל- 1,245,987 ₪.

עוד טען התובע, כי להבטחת החזר הלוואה בסך של 150,000 ₪, הועמד כבטוחה פיקדון בסך של 38,000 ₪ של החברה המשותפת. פיקדון זה נפרע לחשבון הלוואה שבפיגור ולכן, הנתבעים חייבים לו מחצית מסכום זה, בסך 19,000 ש"ח.

10. התובע טען, כי לפי סעיף 8(א) להסכם המייסדים התחייבו הצדדים לפעול אחד כלפי משנהו בהגינות ובנאמנות. לטענתו, חברת עמית הפרה את ההסכם, בין היתר, בכך שלא הפקידה את הכספים שהייתה אמורה להפקיד לצורך הקמת החברה המשותפת ותפעולה ולא קיימה את התחייבותה להפקיד סכומים זהים בחשבון החברה המשותפת. התובע הוסיף, כי ביטון ונקמיאס ערבו באופן אישי לכל התחייבויות חברת עמית לפי הסכם המייסדים ולכן, הם חייבים יחד איתה בחובותיה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

התובע עתר, אפוא, לחייב את הנתבעים לשלם לו, ביחד ולחוד, סך של 347,993.5 ₪, המהווה מחצית ההפרש בין סך הכספים שהפקיד או שילם לנושי החברה, לכספים שהפקידו הנתבעים בחשבון החברה המשותפת.

11. הנתבעים התגוננו מפני התביעה יחדיו. הם אישרו, כי ביום 5.1.2012 נכרת בין התובע לחברת עמית הסכם מייסדים לצורך הקמת חברה משותפת וביטון ונקמיאס ערבו לחובות חברת עמית על פי ההסכם. לטענתם, לפי סעיף 3(ג) להסכם, הצדדים ילוו לחברה כל סכום שיידרש בתנאים ובפרט "אם וככול שתידרש הלוואה ובהתאם להסכמות הצדדים". עוד סוכם, כי צד שיסרב להלוות ידוללו מניותיו כפי שיקבע על ידי הצדדים.

הנתבעים הוסיפו, כי ההתקשרות עם רוני שרון נעשתה בידיעת התובע ובאישורו. החוזה נחתם במשרד עו"ד חי שוורץ, בנוכחות התובע, במעמד בו נחתם הסכם המייסדים. הנתבעים הדגישו, כי הסכם המייסדים מתייחס במפורשות לחוזה עם רוני שרון (סעיף 5(ג) שם).

12. הנתבעים טענו, כי התובע בחר להציג את ההעברות שביצע לחשבון הבנק כחזות הכל, אך הנתבעת השקיעה בחברה המשותפת לפחות כסכום השקעתו של התובע, בין במישרין לחשבון הבנק ובין בתשלום חובות לספקים ולבנקים. לטענתם, הנתבעת השקיעה בחברה המשותפת למעלה מ- 1.2 מיליון ש"ח וסכומי ההשקעות סוכמו על ידי רו"ח של החברה המשותפת, באישור התובע.

13. הנתבעים הוסיפו כי ביום 15.7.2015 נחתם בין התובע וחברת עמית לבין החברה המשותפת הסכם, במסגרתו מחלו לחברה המשותפת על חוב של כ- 1.2 מיליון ₪, כ"א. מהסכם זה משתמע, שהנתבעת השקיעה לפחות כסכום אותו השקיע התובע בחברה המשותפת. לטענתם, משעה שתובע מחל על החוב, ממילא אינו יכול להעלות כלפי הערבים (ביטון נקמיאס) טענות כלשהן בגינו.

14. הנתבעים טענו, כי התובע פקד את בית הקפה באופן יום יומי, היה מעורה היטב בעסק, בספרי החברה, בהכנסותיה והוצאותיה וכן, היה אחראי על תזרים המזומנים שלה. עוד טענו הנתבעים, כי התובע מעוות במכוון את ציר הזמנים, שכן במהלך פעילות העסק לא השקיע סך של 1,189,800 ₪ והדבר עולה גם מסעיף 28 לכתב התביעה.

15. הנתבעים הדגישו, שהחוזה מיום 4.11.2012 נועד להבטיח החזר הלוואה אותה התכוונה החברה המשותפת לקחת מבנק מזרחי, בסך של 150,000 ₪. התובע היה אמור להעמיד בטוחה להלוואה, לבדו. במסגרת החוזה סוכם בין הצדדים, שביטון ימשכן לטובת התובע את

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 24879-09-17 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

זכויותיו בדירת מגורים ברחוב חטיבת כרמלי 18 חיפה, עד לסך של 100,000 ₪, וביום 5.11.2012. אכן נרשם משכון כאמור.

בסופו של יום, החברה המשותפת לא נטלה הלוואה מבנק מזרחי, אלא לקחה הלוואה מהקרן לעידוד עסקים קטנים בערבות המדינה. להבטחת פירעון הלוואה זו הופקד פיקדון נזיל של החברה המשותפת והצדדים כולם חתמו יחדיו על ערבות אישית.

מאחר וההלוואה לשמה נרשם המשכון לא ניטלה מעולם, ביקש ביטון מהתובע להסיר את המשכון. התובע סירב ולכן, נאלץ ביטון להגיש נגדו תביעה בת.א. 16-09-19197 בבית משפט השלום בחיפה. לאחר הגשת התביעה הגיעו הצדדים להסדר, לפיו המשכון יוסר. הנתבעים הוסיפו, כי כיום אין לחברה המשותפת התחייבות כלשהי כלפי בנק מזרחי והתובע עצמו סגר את חשבון הבנק שלה.

16. הנתבעים טענו, כי ככול שבעל מניות השקיע בחברה סכומים מעבר לשיעור אחזקותיו, אין הדבר מקנה לו עילת תביעה ישירה נגד בעלי מניות אחרים, להשבת הסכומים שהשקיע. משמע, אפילו היה ממש בטענת התובע, כי הזרים לחברה המשותפת סכומים ביתר, אין בכך להקנות לו עילת תביעה ישירה נגד מי מהנתבעים, בהתייחס להפרש ההשקעה. לכל היותר, כך נטען, הדבר מקנה לו זכות כלפי החברה המשותפת, שהשקעתו תיחשב כהלוואה בעלים, קרי - חוב של החברה כלפיו.

הנתבעים הפנו לסעיף 2(ז) בהסכם המייסדים, הקובע כי כל סכום שישולם על ידי הצדדים מעבר לערכן הנקוב של המניות, יסווג כהלוואת בעלים. כל אחד מהצדדים השקיע כ - 1.2 מיליון ₪, שנרשמו בספרי החברה כהלוואות בעלים, ובהסכם מחילת החוב מחלו על החוב לחברה המשותפת. בהתאמה, התובע אינו יכול לדרוש מחברת עמית להשיב לו כספים, כבעלת מניות בחברה המשותפת, וודאי שאינו יכול לדרוש זאת מביטון ונקמיאס. נטען, כי תרופתו היחידה של התובע, כבעל מניות, היא דילול מניות החברה המשותפת שבבעלות הנתבעת. הנתבעים עתרו, אפוא, לדחות את התביעה.

17. לאור הפערים בעמדות הצדדים, בהתייחס לכספים שהשקיעו בחברה המשותפת, ולצורך בדיקת ההתחשבות ביניהם, מונה ביום 23.5.2018 רו"ח שלמה גרסט, כמומחה מטעם בית המשפט. ביום 17.3.2019 הגיש המומחה חוות דעת ראשונה.

במהלך הדיון שנערך ביום 17.3.2021 נחקר המומחה על חוות דעתו. בסיום החקירה הורתו למומחה לדון מחדש בשלושה נושאים - השקעת הנתבעים הנטענת תחת הכותרת "לא אושרו

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

על ידי יהודה", בסך של 85,745 ₪, בדיקת נוספת של השקעות עמית על פי רשימת מנה 1 ומנה 2 בחוות דעתו ועניין השקעות הנתבעים בשתי ההלוואות בבנק מזרחי.

ביום 29.6.2021 הגיש המומחה חוות דעת משלימה, מעודכנת. על האמור בחוות הדעת המשלימה, התובע השקיע בעודף בחברה המשותפת סך של 365,284 ₪ ובהתאמה, מחצית הסכום הנ"ל עומד על סך של 182,642 ₪.

18. הצדדים הגישו תצהירי עדות ראשית. התובע הגיש תצהיר עדות ראשית יחיד מטעמו. הנתבעים הגישו תצהיר עדות ראשית של ביטון וכן, תצהיר של רו"ח גד כהן, ממשרד אונגר כהן ושות', שטיפל בדו"חות החברה המשותפת. במסגרת דיוני ההוכחות נחקרו המצהירים באריכות. הצדדים סיכמו טענותיהם בכתב ומכאן פסק הדין.

דיון והכרעה

19. בתיק זה נדרשת הכרעה בשאלה עקרונית מקדמית - אם קיימת לתובע עילת תביעה נגד מי מהנתבעים בגין כספים שהשקיע ביתר בחברה המשותפת, להבדיל מתרופה של דילול מניות, כטענת הנתבעים. ככול שהתשובה לשאלה זו חיובית, יש לברר את ההתחשבות בין הצדדים, בנוגע לסכומי ההשקעות. בשים לב לשאלה המקדמית, עיקר הדיון יתמקד בהסכם המייסדים שנכרת ביום 5.1.2012.

20. ביום 17.11.2011 נרשמה במרשם רשם החברות החברה המשותפת, שהקימו הצדדים.

21. ביום 5.1.2012 נכרת הסכם מייסדים בין התובע לחברת עמית (נספח א' לתצהיר התובע). ההסכם הסדיר את התחייבויות הצדדים בהקמה ותפעול של החברה המשותפת. לפי הוראות המבוא להסכם, אישרו הצדדים כי ביום 17.11.2011 הקימו במשותף חברה משותפת לניהול נכס ברחוב מוריה 16 בחיפה, כמאפיה ובית קפה. פרק 2 בהסכם עוסק, בעיקרו, בחברה המשותפת, סוג המניות המונפקות וחלוקתן והזכויות שהוצמדו להן. פרק 3 בהסכם עוסק בניהול השוטף של החברה המשותפת, הלוואות בעלים והתחייבויות הצדדים כלפיה.

22. לפי הוראות סעיף 2(ג) להסכם המייסדים, ההון הרשום של החברה המשותפת הוא 30,000 ₪, מחולק ל - 30,000 מניות רגילות בערך של 1 ₪ כל אחת. בהתאם לסעיף 2(ד) הצדדים הם בעלי זכויות שוות בחברה, ולכל אחד מהם הוקצו בתקנון 100 מניות, בערך 100 ₪.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

בהתאם לסעיף 2(ז) בהסכם, השקיע כל אחד מהצדדים ₪ 100 בהון המניות של החברה. בנוסף, קובע סעיף 2(ז) בהסכם, כדלקמן:

"(ז) מוסכם בזה על הצדדים כי כל סכום שישולם על ידי הצדדים מעבר לסכום ערכן הנקוב של המניות שנחתמו על ידם בתזכיר ההתאגדות של החברה, יסווג כהלוואת בעלים. מבלי לפגוע באמור לעיל, יפעלו הצדדים כך שהשקעותיהם בייסוד החברה יהיו ביחס ישיר לשיעור אחזקותיהם במניות. אם השקיע או שילם צד לגוף או גורם כלשהו מעבר לחלקו במניות, יהא זכאי לשיפוי מן הצד השני.

הלוואת בעלים לצורכי סעיף זה תיחשב אך ורק השקעה כספית של מי מן הצדדים בהון החברה ולמען הסר ספק - התחייבויות הצדדים לפי הסכם זה כלפי החברה לא ייחשבו להלוואת בעלים".

23. סעיף 3 בהסכם קובע הוראות הנוגעות לניהול השוטף של החברה, הרוב הדרוש לשם קבלת החלטות, ניהול חשבון הבנק, זכויות חתימה והתחייבויות הצדדים כלפי החברה המשותפת. סעיפים 3(ח) - 3(י), הרלוונטיים לעניינו, קובעים כדלקמן:

"(ח) מוסכם על ידי הצדדים, כי יהודה ועמית בע"מ ישקיעו באופן שווה לצורך הקמת החברה והפעלת בית הקפה והקונדיטוריה כדלקמן:

1. עמית בע"מ מתחייבת להעמיד הלוואת בעלים לחברה בסך של 500,000 ₪ סה"כ.
2. יהודה מתחייב להעמיד הלוואת בעלים לחברה בסך של 500,000 ₪ סה"כ.

(ט) מעבר להלוואות שפורטו בסעיף (1) לעיל, הוצאות רכישת ציוד וכלים מכל סוג שהוא ו/או חומרי גלם ו/או סחורות לצורך פעילותה השוטפת של החברה, ככול שיידרשו לצורך הפעלת החברה, ובכלל זאת מימון הפעלת בית הקפה, הקונדיטוריה ובית המאפה יבוצעו מחשבון החברה.

(י) הצדדים מתחייבים להלוות לחברה באופן שווה כל סכום שיידרש, מעבר להלוואות שפורטו לעיל, לצורך הפעלתה השוטפת החיונית של חברה, אם וככול שתידרש ההלוואה ובהתאם להסכמת הצדדים.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

במידה ואחד מהצדדים יסרב להלוות לחברה את הסכומים הנדרשים כאמור, מניותיו ידוללו בהתאם לכך לטובת הצד השני, כפי שיקבע על ידי הצדדים."

24. בסעיפים 2 - 3 להסכם שני מושגים המשמשים בערבוביה, וראוי להבהירם תחילה. הון מניות הוא ההון הרשום של החברה, כפי שנרשם בתקנון. ההון נקבע בערך נקוב, לפי חלוקה למניות, בהנחה שהן בנות ערך נקוב (ראה י. גרוס, **חוק החברות**, מהדורה חמישית (2016) עמ' 183, וא. סגל - חביב, **דיני חברות**, (2007), בעמ' 47). בענייננו, ההון הרשום של החברה המשותפת הועמד על סך של 30,000 ₪, המורכב מ - 30,000 מניות בערך של 1 ₪ כל אחת. ההון הרשום אינו מייצג, בהכרח, את ההון שגייסה החברה בפועל, אלא מהווה תקרה (בערך לא מוחלט ובכפוף להוראת סעיף 57 לחוק החברות) למספר המניות שיכולה החברה להנפיק (י. גרוס, לעיל, בעמ' 47). לפי הסכם המייסדים, מההון הרשום הונפקו 200 מניות בלבד, בערך של 1 ₪ כל אחת. המניות חולקו ביחס שווה בין התובע לחברת עמית. משמע, לחברה המשותפת הון מניות רשום של 30,000 ₪ והון מניות נפרע של 200 ₪ בלבד.

הלוואת בעלים היא הלוואה הניתנת מאחד או יותר מבעלי המניות לחברה, בנפרד מהשקעה הונית (רכישת מניות), בתנאי ריבית ותשלומים הנקבעים מראש. קיימות מטרות שונות להלוואת בעלים, לרבות מימון לצרכי החברה לאחר הקמתה או בזמן פעילות שוטפת, הלוואה על ידי צד אחד או חלק מבעלי המניות, תוך שמירה על יחסי מניות שנקבעו, הקטנת החשיפה של בעל המניות לחובות החברה במצב פירוק או חדלות פירעון ואף שיקולי מס בגין ההחזר המגיע לבעל המניות עקב ההלוואה.

לעיתים, השימוש שעושים צדדים במונח "הלוואת בעלים" אינו מעיד על אופייה האמיתי של העסקה. יש לבחון האם המונח "הלוואת בעלים", בו נעשה שימוש בהסכם אכן מעיד על אופייה האמיתי של העסקה - האם העסקה, על פי מהותה, היא הלוואת בעלים. הוראות ההסכם הרלוונטיות נבחנות בהתאם לסעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973, על פי אומד דעת הצדדים במועד בו התקשרו בהסכם מכוחו בוצעה ההשקעה, כפי שהוא משתמע מההסכם ומנסיבות העניין, ולאור דברי חקיקה אחרים, דוגמת חוק החברות, המסדירים את התנהלותה הכספית של החברה (ראה ע"א 9025/17 A.T.S INVESTMENTS INC נגד SEGAL GROUP (DRESDEN) GMBH AND CO.KG (19.2.2020)). יש להתחקות אחר האופי האמיתי של העסקה, תוך בחינת יסודותיה, ולבדוק אם אלה מצביעים על עסקת הלוואה אמיתית, או שמא הלוואה זו, על פי נסיבותיה, דומה יותר להזרמת הון לחברה על ידי בעלים או רכישת מניות. "שיקולים רלבנטיים לעניין זה הם, בין היתר, האם עסקת הלוואת הבעלים נעשתה במהלך העסקים הרגיל; מהו אופי הסכם ההלוואה, מהו מצבה הכספי של החברה עם מתן

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

ההלוואה, מהו אופי הקשר בין בעל המניות לבין החברה, לאיזו מטרה שימשו כספי ההלוואה - האם לרכישת נכסים הוניים או להוצאות שוטפות; האם קיימות בטוחות להלוואה, וכיוצא באלה מאפיינים" (ראה בעניין זה ע"א 4263/04 קיבוץ משמר העמק נגד עו"ד טומי מנור - מפרק אפרוחי הצפון בע"מ, פ"ד סג(1) 548, פסקאות 57 - 58). אעיר, כי פסק הדין דן בסוגיה שונה של דחיית חוב בעלי מניות, התובעים את החברה כנושים. יחד עם זאת, יש מקרים נוספים בהם קמה הצדקה למעין "איפיון מחדש" של הלוואות הבעלים וראייתן מהבחינה הנורמטיבית כהשקעה הונית בחברה. לפיכך, הכלים שפרט בית המשפט העליון לצורך "אפיון מחדש", ישימים גם בענייננו, על דרך ההיקש, לצורך בחינת מהותה האמתית של העסקה נשוא ההסכם שנחתם בין הצדדים (ראה גם ה"פ (כלכלית) 30906-02-13 צבי רוזנברג נגד חביב שלו (16.06.2013)).

25. הנתבעים טענו, כי הצדדים בחרו להפריד במפורש בהסכם בין הסכום ששולם עבור המניות (סך של 200 ₪), לבין יתר הסכומים שהעבירו לחברה המשותפת, אותם כינו "אוטומטית" בשם הלוואות בעלים. לגישתם, סעיף 2(ז) בהסכם חולש על תקופת הקמת או ייסוד החברה ורק בתקופה זו קמה זכות לשיפוי בין השותפים. בשונה, סעיף 3(ז) חולש על תקופת הפעלת החברה המשותפת, כאשר תוצאת חשיפת יתר של אחד מבעלי המניות לחובות החברה, היא דילול מניות בלבד (סעיפים 7 - 10 לסיכומי הנתבעים). התובע מנגד, בקש לייחס את כל השקעות הצדדים לסעיף 2(ז) בהסכם, ללא קשר למועד בו הושקעו הכספים (סעיף 16 לסיכומיו). שילוב הוראות ההסכם, כמו גם התנהגות הצדדים, כפי שהוכחה בפני, מעידים על מצב דברים שונה מזה שתאר כל אחד מהצדדים.

26. הוראת סעיף 2(ז) מייצרת הפרדה לכאורה בין הון המניות הנפרע (סך 200 ₪) לבין יתר הכספים שהזרימו הצדדים לחברה, שכונו בשם גנרי "הלוואות בעלים". הראיות שהציגו הצדדים מציירות תמונה שונה.

א. מעדויות הצדדים (שניהם) עלה כי הון המניות הנפרע לא סיפק לחברה המשותפת את הכספים הדרושים לייסודה והצדדים השקיעו כספים בהיקף נרחב, עוד בטרם הוקמה החברה או נפתח לה חשבון בנק (ראה עדות התובע בעמ' 2, שורות 16 - 24, עמ' 3, שורות 31 - 39, עמ' 4 שורות 1 - 5 לפרוטוקול מיום 9.5.2022 ועדות הנתבע בעמ' 4, שורות 3 - 32 לפרוטוקול מיום 20.7.2022). הצדדים אינם חלוקים, כי הכספים שהזרימו בשלב ההקמה נועדו לרכישת הזכויות במקום הפעילות, תשלום דמי שכירות ושיפוץ המושכר (ראה עדות הנתבע עמ' 4, שורות 23 - 28 לפרוטוקול מיום 20.7.2022). מדובר, אפוא, בכספים שהוצאו לצורך הקמת החברה והתחלת פעילותה, ושימשו כהון התחלתי של החברה המשותפת.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

ב. הצדדים הוסיפו להסכם הערות היוצרות קשר בין הלוואות הבעלים למניות שהוקצו לכל צד. למשל, דרישה שהשקעות הצדדים בייסוד החברה המשותפת יהיו ביחס ישיר לשיעור אחזקותיהם במניות (ראה עדות התובע בעמ' 4, שורות 21 - 22 לפרוטוקול מיום 9.5.2022) והוראה לפיה, סירוב להעמיד הלוואות בהמשך יגרום לדילול המניות של הצד המסרב. הוראות היוצרות קשר ברור בין כספים שמושקעים למניות שהונפקו או אחזקתן מעידות על כך שהכספים הם בבחינת תשלומים עבור רכישת המניות (ראה ע"א 9025/17, לעיל).

ג. חרף ההתייחסות בהסכם ל"הלוואות בעלים" - לא נקבעו תנאי החזר, תשלום, שמירת ערך (ריבית), כפיפות או סייגים לפירעון בעתיד מדיבידנדים או תשלומים של החברה המשותפת. בנוסף, לא נטען על ידי מי מהצדדים, שהחברה התחייבה להשיב את הלוואות שקיבלה בדרך כלשהי, גם לא בעתיד, לכשתבסס ותשיא רווחים.

לא נעלם מעיני הסכם מחילת החוב שנחתם על ידי הצדדים ביום 15.7.2015 (נספח 2 לתצהיר הנתבע. הסכם זה מעיד, לכאורה, שהחברה המשותפת חייבת לכל אחד מהצדדים 1.2 מיליון ₪. משמע, הכספים שהושקעו בה לאורך הדרך היו הלוואות בעלים שהיה עליה להשיב, אך מפאת קריסתה אינה יכולה לעשות כן. אלא, שלא כך הם פני הדברים.

ראשית, נסיבות החתימה על הסכם זה לא הובהרו די הצורך. מעדות התובע עלה שההסכם נחתם בשלב בו עלו יחסי הצדדים על שרטון, במטרה לאפשר הגשת דו"חות החברה המשותפת לרשויות המס (עמ' 16, שורות 28 - 39 ועמ' 17, שורות 9 - 32 לפרוטוקול מיום 9.5.2022). ביטון מצדו הבהיר, כי הדו"חות נחתמו רק לאחר שנחתם הסכם מחילת החוב, אך לא זכר את הסיבה לכך (עמ' 4, שורות 37 - 38, ועמ' 5 שורות 1 - 23 לפרוטוקול מיום 20.7.2022).

שנית - מדובר במסמך שנחתם בדיעבד, במטרה לצמצם נזקים שנגרמו לצדדים, באמצעות קבלת זיכוי מס. אין במסמך זה כדי להעיד על כוונת הצדדים לאשורה, בעת חתימת הסכם המייסדים, או לשפוך אור על מטרות ההסכם במישור זה.

נראה, אפוא, כי העדר תנאי החזר, תשלום או שמירת ערך מעידים על כך שהצדדים לא ציפו שהחברה המשותפת תחזיר את "ההלוואות" שקיבלה.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

ד. בנוסף, מבנה ההסכם, ובפרט סעיפים 2(ז), 3(ח) ו- 3(י) מעיד, כי הצדדים יצרו הפרדה בין ההשקעה הראשונית בסך 500,000 ₪ בחברה המשותפת לבין יתר השקעות עתיד, שלא הוגדרו כסכום ברור.

סעיף 2(ז) קובע במפורש, בין היתר, כי "מבלי לפגוע באמור לעיל, יפעלו הצדדים כך שהשקעותיהם בייסוד החברה יהיו ביחס ישיר לשיעור אחזקותיהם במניות. אם השקיע או שילם צד לגוף או גורם כלשהו מעבר לחלקו במניות, יהא זכאי לשיפוי מן הצד השני". ובהמשך - "... הלוואת בעלים לצורכי סעיף זה תיחשב אך ורק השקעה כספית של מי מן הצדדים בהון החברה ולמען הסר ספק - התחייבויות הצדדים לפי הסכם זה כלפי החברה לא ייחשבו להלוואת בעלים". סעיף 2(ז) מתייחס לכספי ההשקעה הראשונית שהשקיעו הצדדים בשלב הקמת החברה ובכלל זה כספים שהושקעו טרם חתימת ההסכם.

לפי סעיף 3(ח) הסכימו הצדדים להשקיע, באופן שווה, לצורך הקמת החברה והפעלת בית הקפה והקונדיטוריה, סך של 500,000 ₪ כל אחד, וסה"כ 1 מיליון ₪, אשר ישמשו לפעילות החברה. סעיף 3(ח) קובע, אפוא, את רף ההשקעה הראשונית המוסכם ואת סך הכספים שיעמדו לזכות החברה המשותפת לצורך פעילותה (להלן "ההשקעה הראשונית").

סעיף 3(י) בהסכם עוסק בהשקעות נוספות, עתידיות, לפי צרכי החברה ובהתאם להסכמת הצדדים. סעיף זה לא מגדיר את סכום ההשקעה הנוספת, שכן לא ניתן היה לדעת באותו שלב מה יהיו צרכי החברה. לפיכך, הוסכם באופן עקרוני על השקעת כספים נוספים, לפי צרכי החברה המשותפת ובהסכמת הצדדים. בנוסף, סוכם על מנגנון דילול מניות במקרה שהשקעות הצדדים לא תהיינה שוות.

קיים הבדל מהותי בין הוראות סעיף 2(ז) וסעיף 3(ח) להסכם, הקובעות את גובה ההשקעה הראשונית וזכות שיפוי (או חזרה) בגינה לצד שהשקיע ביתר, לבין סעיף 3(י) להסכם, שעוסק בהלוואות עתידיות לחברה המשותפת. סעיף 2(ז) מתייחס להשקעות כספיות בלבד (להבדיל, למשל, מהתחייבות העסקה על ידי החברה), שהשקיעו הצדדים בהון החברה המשותפת וקובע, כי אלה ייעשו בשיעור ישיר לשיעור האחזקות במניות, קרי - בחלקים שווים. סעיף 3(ח) להסכם מגדיר את התחייבויות הצדדים להשקיע סך של 500,000 ₪ לצורך הקמת החברה. שני הסעיפים יחדיו מייצרים מסגרת מוגדרת והתחייבות ברורה של כל צד להשקיע סך

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

של 500,000 ₪ בהקמת החברה המשותפת. כספים אלה ישמשו כהון התחלתי של החברה, לצורך ביסוס פעילותה.

מנגד, סעיף 3(ג) עוסק בהשקעות עתידיות, בסכום לא ברור, שייתכן וידרשו בהמשך הדרך לצורך פעילות שוטפת של החברה. השקעות אלה יינתנו על בסיס צורך חיוני של החברה ובהתאם להסכמת הצדדים. סעיף זה כולל, אפוא, התחייבות עתידית לא ברורה, שתלויה בצרכי החברה המשותפת, כפי שיתבררו מעת לעת, ובהסכמות עתידיות אליהן יגיעו הצדדים. נוכח השוני בין ההשקעה הראשונית להשקעה מאוחרת, נקבע גם מנגנון איזון אחר - לא עוד זכות שיפוי, אלא דילול מניות, בהתאם ליחס ההשקעה לטובת הצד המשקיע. עדויות שני הצדדים תומכות בפרשנות הנוגעת להבדל בין ההשקעה הראשונית להשקעות ההמשך (ראה עדות התובע בעמ' 4, שורות 23 - 39 לפרוטוקול מיום 9.5.2022 ועדות ביטון בעמ' 1, שורות 42 - 46 ועמ' 2, שורות 20 - 23 לפרוטוקול מיום 20.7.2022).

27. אני קובע, שלמרות נוסח ההוראה בסעיף 2(ז), המפרידה בין הון מניות נפרע ל"הלוואות בעלים", הצדדים לא העמידו לחברה המשותפת הלוואות בעלים, אלא הון התחלתי לצרכי פעילותה, והם לא ציפו שהון זה יחזור אליהם. לפיכך, אין מדובר ב"הלוואות בעלים" אלא בתשלום עבור מניות שהונפקו בחלקים שווים לשותפים. בנוסף, הצדדים הפרידו בין ההשקעה הראשונית, בסך של 500,000 ₪, אותה התחייבו להעמיד לרשות החברה המשותפת, לצורך הקמתה, לבין הלוואות נוספות מאוחרות יותר, שיועמדו לפי צרכי החברה המשותפת, בהסכמה, וכי הוראת השיפוי שבסעיף 2(ז) מתייחסת רק לסכום ההשקעה הראשונית - עד לסך של 500,000 ₪.

28. הסכם המייסדים נחתם על ידי חברת עמית וביטון נקמיאס חתמו כערבים להתחייבויותיה. התובע טען, שיש לחייב את ביטון ונקמיאס, מכוח ערבותם להתחייבויות חברת עמית ולכן, עליהם להשיב לו (יחד עם חברת עמית, הנערבת) את הסכומים שהשקיע ביתר (ליתר דיוק - מחצית מכל סכום שהשקיע ביתר). הנתבעים לא התכחשו לערבותם להתחייבויות חברת עמית לפי הסכם המייסדים. עם זאת, הם טענו שהתובע מחל לחברה המשותפת על החוב בהסכם המחילה. לטענתם, כאשר נושה מוותר לחייב העיקרי על חובו, ממילא מופטרים גם הערבים מכוח סעיף 5(א) לחוק הערבות התשכ"ז - 1967. בנקודה זו הדין עם התובע, ככל שהדבר נוגע לגבול ההשקעה הראשונית.

לפי הוראות הסכם המחילה, מחלו הצדדים לחברה המשותפת על חובה כלפיהם. הנתבעים אינם ערבים לחובות החברה המשותפת, אלא לחובות חברת עמית. לכן, אין במחילה על

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

חובות החברה המשותפת כדי לשחרר אותם מהתחייבויות חברת עמית. סעיף 5(א) לחוק הערבות התשכ"ז - 1967 עוסק בהפטר לחייב, שמכוחו מופטר גם הערב לחוב. בענייננו, וכפי שציינתי לעיל, ההפטר (מחילה) ניתן לחברה המשותפת ולא לחברת עמית, לה ערבו ביטון ונקמיאס. משמע, הפטר החוב שניתן לחברה המשותפת אינו פוטר את חברת עמית מחובותיה וכפועל יוצא כך, גם הערבים להתחייבויותיה לפי ההסכם אינם פטורים.

יתירה מזאת, לפי סעיף ג' בהסכם המחילה, הרי ש"אין במסמך זה בכדי לאמת כל סכום הנוגע להשקעות הבעלים בחברת דייניש ו/או לטענות השונות בין שותפי החברה". ההסכם מחריג, אפוא, טענות של השותפים (התובע וחברת עמית) האחד כלפי השניה כתוצאה מהמחילה על חובות החברה המשותפת. לפיכך, הנתבעים אינם יכולים להיבנות ממנו.

סיכומה של נקודה זו, ביטון ונקמיאס, כערבים לחובות חברת עמית, חייבים לשפות את התובע עקב אי קיום התחייבויות חברת עמית לפי הסכם המייסדים, ככול שחברת עמית השקיעה בחברה המשותפת פחות מסכום ההשקעה הראשונית, שהועמדה על סך של 500,000 ₪.

29. עד כאן בחינת הסכם המייסדים, התחייבויות הצדדים על פיו וזכות התביעה של התובע ומכאן לשאלה המתבקשת - מה היה סכום ההשקעה של חברת עמית בחברה המשותפת.

התובע טען כתב התביעה, כי הנתבעים השקיעו סך של 550,000 ₪ בחברה המשותפת (סעיף 25 לכתב התביעה וסעיף 14 לתצהיר התובע). טענות התובע בכתב התביעה לא נאמדו בצורה מדויקת, על בסיס מסמכים ובחינה מקצועית של השקעות הצדדים. עם זאת, נוכח טענה זו ולאור המסקנות אליהן הגעתי באשר לפרשנות הסכם המייסדים, אין בידי התובע עילת תביעה נגד מי הנתבעים, שכן סכום ההשקעה הראשונית הועבר על ידי הנתבעת או הנתבעים יחדיו.

30. רו"ח גרסט, המומחה מטעם בית המשפט נתן בחוות דעתו תמונה אובייקטיבית, עניינית ומקצועית, תוך פירוט ההשקעות שהשקיעו הצדדים, וההפרשים בניהן. לפי חוות דעתו, סכום השקעות הנתבעים בחברה המשותפת גבוה מזה שנטען על ידי התובע.

31. רו"ח גרסט פרט בחוות הדעת הראשונה את השקעות הצדדים בחברה המשותפת. התובע השקיע בחברה המשותפת סכום כולל של 1,211,387 ₪, בחלוקה לשלושה סעיפים - סך של 250,000 ₪ הושקעו בתקופת ההרצה וטרם חתימת הסכם המייסדים, סך של 924,200 ₪

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

הושקעו במהלך השנים 2012 - 2013 באמצעות הפקדות לחשבון החברה וסך של 37,187 ₪ שולם עבור חובות, לאחר הפסקת פעילות החברה.

הנתבעים השקיעו בחברה המשותפת סכום כולל של 785,840 ₪ - סך 503,564 ₪ הושקע על ידי חברת עמית בחברה המשותפת (בניכוי השתתפות התובע בשלב ההרצה), סך של 193,700 ₪ הופקד לחשבונות הבנק של החברה המשותפת בבנק מזרחי ובבנק לאומי, סך של 135,576 ₪ שולם לצורך פירעון הלוואה של החברה המשותפת לבנק מזרחי (בניכוי פירעון באמצעות כספי החברה המשותפת). על סכומים אלה יש להוסיף סך של 10,000 ₪ בגין חשבונית של חברת "איה אבן" וניכוי בסך 57,000 ₪ בגין מכירת ציוד של החברה המשותפת לחברת עמית, לאחר הפסקת הפעילות, כפי שקבע רו"ח גרסט.

חוות דעת המומחה גרסט מאשרת, אפוא, כי חברת עמית העמידה לרשות החברה המשותפת כספים בסכום העולה בהרבה על סכום ההשקעה הראשונית לה התחייבה. התובע אמנם השקיע בחברה המשותפת יותר מההשקעה הראשונית לה התחייב, אך כך עשתה גם חברת עמית, באמצעות ביטון ונקמיאס, אם כי לא בערך שווה לתובע.

32. לאחר הגשת חוות הדעת הראשונה, שלחו הצדדים למומחה שאלות הבהרה. בהמשך, ביום 17.2.2021, נחקר המומחה על חוות דעתו. במהלך החקירה עלו מספר תהיות בנוגע לסעיפי תשלום מסויימים ולכן, הוריתי למומחה לדון מחדש בשלושה נושאים - השקעות הנתבעים במסמך שהוכתר בכותרת "לא אושרו ע"י יהודה" בסך של 85,745 ₪, השקעות הנתבעת בחברה המשותפת לפי מנה 1 ו - 2 בחוות דעתו והשקעות הנתבעים בשתי הלוואות שהעמיד בנק מזרחי לחברה המשותפת.

ביום 30.6.2021 הגיש המומחה גרסט חוות דעת המשלימה, במסגרתה התייחס לכל שלוש הנקודות והשפעתן על סך השקעות הצדדים בחברה משותפת. לפי האמור בחוות הדעת המשלימה, סכום השקעות הנתבעים גדל בסך של 85,478 ₪ והסתכם ב - 871,318 ₪. עיקר השינוי נובע מתוספת השקעה שיוחסה לנתבעים בסעיף השקעות "שלא אושרו ע"י יהודה" (סך של 48,460 ₪) והגדלת סכום הפירעון שיוחס לנתבעים בגין ההלוואות שניטלו מבנק המזרחי (סך של 175,000 ₪).

גם על פי חוות הדעת המשלימה, העמידה הנתבעת לחברה המשותפת את מלוא סכום ההשקעה הראשוני, ולמעלה מכך.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

לאור חוות דעת המומחה מטעם בית המשפט (כמו גם התובע עצמו) העמידה חברת עמית לחברה המשותפת את מלוא סכום ההשקעה הראשונית, כפי שהתחייבה, כאמור בסעיפים 2(ז) ו-3(ח) להסכם המייסדים. לפיכך, התובע אינו זכאי לשיפוי בגין השקעות עודפות בחברה המשותפת. מאחר וחברת עמית עמדה בהתחייבותה, אין מקום לדרישה נוספת מביטון ונקמיאס, כערבים להתחייבויותיה.

33. התובע טען, כי הוטעה, שעה שבד בבד עם חתימת הסכם המייסדים, מכרו הנתבעים חלק ממניות החברה המשותפת, שהוחזקו ע"י הנתבעת, למר רוני שרון. דין טענה זו להידחות, משני טעמים. הראשון - אין בטענה כדי להקנות לתובע זכות תביעה נוספת על האמור בהסכם המייסדים. זכות השיפוי הוגבלה במפורש להשקעה הראשונית, בסך 500,000 ₪, והיא אינה תלויה או מושפעת באופן כלשהו ממכירת מניות החברה המשותפת שבידי מי מהצדדים, לצד שלישי. השני - סעיף 5(ז) להסכם המייסדים מציין במפורש, כי הוראותיו לא יחולו על מכירה של עד 10% ממניות עמית בחברה המשותפת למר רוני שרון. הסעיף קובע באופן מפורש, כי "העברת מניות לרוני כאמור לא תהיה כפופה לקבלת הסכמת הדירקטוריון ו/או לכל הסכמה אחרת ו/או לזכות סירוב ראשונה, והצדדים מאשררים העברת המניות כאמור באופן בלתי חוזר מראש, ללא כל זכות חזרה מההסכמה הנ"ל". נמצא, אפוא, כי מכירת חלק ממניות החברה המשותפת שבידי חברת עמית למר רוני שרון, הוסכמה מראש בין הצדדים ונעשתה בידיעת התובע (ראה בעניין זה גם עדות ביטון בעמ' 10, שורות 9 - 32 לפרוטוקול מיום 20.7.2022). אני דוחה, אפוא, את טענות התובע במישור זה.

34. הנתבעים טענו, כי מומחה בית המשפט לא הביא בחשבון את שכר הצדדים, וכי חלק מהשקעותיהם בא לידי ביטוי בעבודה שתמורתה לא שולמה. אין בידי לקבל טענה זו. סעיף 2(ז) להסכם, הקובע את מנגנון זכות השיפוי בין בעלי המניות, מציין במפורש כי "הלוואת בעלים לצורכי סעיף זה תיחשב אך ורק השקעה בספית של מי מן הצדדים בהון החברה ולמען הסר ספק - התחייבויות הצדדים לפי הסכם זה כלפי החברה לא ייחשבו להלוואת בעלים". משמע, עבודת מי מבעלי המניות בחברה המשותפת אינה מהווה "הלוואת הבעלים" או השקעה ואין מקום לקחת בחשבון את שווי העבודה לצורך ההתחשבות בין הצדדים בסעיף זה.

35. סיכומם של דברים, במסגרת הסכם המייסדים התחייבו הצדדים להעמיד לחברה המשותפת סך של 500,000 ₪ כל אחד, וסה"כ - מיליון ₪. לפי הוראות ההסכם, ככול שמי מהצדדים לא יעמיד לרשות החברה המשותפת את ההשקעה הראשונית, רשאי הצד שני לחזור אליו בדרישת שיפוי. בנוסף, התחייבו הצדדים להעמיד לרשות החברה המשותפת השקעות נוספות בהמשך, לפי הצורך ובהתאם להסכמות ביניהם. ככול שמי מהם יסרב לעשות כן, ידוללו

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

מניותיו ביחס להשקעה העודפת של הצד השני. הסכם המייסדים מעניק, אפוא, לתובע זכות תביעה (שיפוי) רק בגין ההשקעה הראשונית ובתנאי שחברת עמית השקיעה בחסר, קרי - פחות מהסכום לו התחייבה בהסכם. תרופת התובע בגין הפרש השקעות העולה על ההשקעה הראשונית היא בדילול המניות המוחזקות על ידי חברת עמית.

חברת עמית העבירה לחברה המשותפת סכום העולה על ההשקעה הראשונית לה התחייבה. השקעתה בחברה המשותפת הגיעה לסך של 871,318 ₪. התובע אינו רשאי, אפוא, לחזור לחברת עמית או לערבים להתחייבויותיה, בדרישת שיפוי בגין הפרש ההשקעה. עם זאת, הוא זכאי לדרוש דילול של מניות החברה המשותפת שבידי חברת עמית, בגין "עודף" השקעותיו. סעד כאמור לא התבקש על ידי התובע בכתב התביעה ובשים לב לכך שהחברה הפסיקה את פעילותה, ממילא נראה שאין לתובע עניין במניות או בפעולת דילול כאמור.

36. לאור האמור לעיל, אני דוחה את התביעה.

37. בהתאם לתקנה 152 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט - 2018, בתום הדיון יפסוק בית המשפט הוצאות סבירות והוגנות, זולת אם מצא שקיימים טעמים מיוחדים שלא לחייב בהוצאות כאמור. תכלית ההוצאות, כפי שנקבעה בתקנה 151 מעוגנת, למעשה, בפסיקה קודמת של בתי המשפט.

הכלל שנקבע בפסיקה לעניין הוצאות משפט מורה, כי "בהעדר נסיבות מיוחדות, אין צידוק לכך שבעל דין שזכה במשפט ייצא בחסרון כיס" (ראה ע"א 10242/09 משה בלטר נגד אילה מוזר (2.2.2011) וע"א 9466/05 שווקי נגד מדינת ישראל (16.3.2008)). עם זאת, נקבע כי פסיקת הוצאות משפט אינה בגדר הליך אוטומטי, והיא נתונה לשיקול דעת בית המשפט. הגורמים שיש בהם כדי להשפיע על גובה ההוצאות ושכר הטרחה, כוללים את אופי התביעה ומידת מורכבותה, הסעד הנדרש והיחס בינו לבין הסעד שנפסק, היקף העבודה שהושקעה על ידי בעלי הדין, שכר הטרחה ששולם בפועל על ידם או שיעור שכר הטרחה אותו התחייב לשלם, וכן התנהלות בעלי הדין, אופי טענותיהם ועד כמה האריך בעל דין או סיבך שלא לצורך את ההליך. עוד נקבע, כי פסיקת ההוצאות ושכר הטרחה מבוססת על הפעלת שיקול דעת אובייקטיבי בכל מקרה על פי נסיבותיו, תוך הפעלת שיקולים מכח הדין והצדק (ראה בעניין זה תקנה 153(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי וכן, בג"צ 891/05 תנובה מרכז שיתופי לשווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נגד הרשות המוסכמת למתן רישיונות יבוא - משרד התעשייה והמסחר (30.6.2005), ע"א 9535/04 סיעת "ביאליק 10" נגד סיעת "יש עתיד ביאליק" פ"ד ס(1) 391 ות.א. (מחוזי-חיפה) 732/01 לוי תולי ואח' נגד חיפה כימיקלים בע"מ ואח' (9.2.2014)).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 17-09-24879 קוהן נ' עמית א.ע. מאפה קונדיטוריה בע"מ ואח'

38. בענייננו, הנתבעים זכו בהגנתם והם זכאים להוצאות. בתיק זה התקיימו 5 דיוני קדם משפט ו- 3 ישיבות הוכחות, כמו גם הליך ארוך מול המומחה. מנגד, יש לקחת בחשבון שלנתבעים תרומה ניכרת בהתארכות בירור התביעה, בפרט נוכח התנהלותם מול המומחה.

לפיכך, ישלם התובע לנתבעים (יחד) שכר טרחת עו"ד בסך של 15,000 ש"ח. כל צד יישא בהוצאותיו בגין שכ"ט המומחה מטעם בית המשפט.

המזכירות תמציא העתקים מפסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשפ"ג, 13 אפריל 2023, בהעדר הצדדים.

אבישי רובס, שופט - סגן נשיאה

